

Sz. v.

KIS LAP

KIS ÁLLATSZEREGLET. (lásd a 278. lapon.)

18. szám. — 1878.

Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIV. kötet.

KÁPOSZTA GYURKA.

— Tréfás mese. —

OL volt, hol nem volt, réges régen, mikor még tündérek is jártak a földön, volt valahol az óperenciás tengeren is tul egy ország, a hol a kis gyermekeket nem a gólya hozta a házba, hanem a kis babák kint termettek a káposztaföldön, a szép gömbölyű káposztafejekben. Itt kényelmesen pihentek és növekedtek, hiztak, míg végre bele nem fértek a káposztafejbe s kibujtak, a papa és a mama pedig ezt már pontosan előre tudta; annak idején tehát kimentek a mezőre, hazavitték a kis babát és csaptak nagy dinomdámomat a keresztelőnél.

Itt és ekkoron történt vala tehát, hogy egyik káposztafejben egy nagyon nyughatatlan kis ficzkó rejtőzött, aki semmikép sem bírta bevárni a neki rendelt időt, midőn kibujnia kellett, hanem oly sebesen nőtt és mindig jobban nőtt, hogy a káposztafej szinte megijedt miatta s igyekezett leveleit nagyobbra növeszteni, hogy még betakarhassa a kicsikét, — de hiába! A nyughatatlan kis ficzkó egyszer mégis kidugta a fejét, szénézett a világban s most a verőfényes meleg nyári nap nagyon tetszett neki, tehát nem sokat gondolkozott, hanem kiugrott és örült, hogy többé nem kell a sötét káposztafejben lappangania. Körülnézett a papa és a mama után, hanem persze ezek nem gyanították, hogy olyan türelmetlen a kis ficzkó, tehát még nem jöttek volt el érte, nem volt közelében senki sem.

Ezzel azonban a mi kis barátunk eleinte nem sokat törődött, volt elég bá-

ni valója a szép mezőn, mert még mintha bokor, madár uj volt előtte. De lassaként mégis csak beleunt a sok bámulássa s amint alkonyodni kezdett és harmat is szállt le a földre, akkor már épen nem jó érezte magát, szeretett volna visszabujni a káposztafőbe. Igen ám, csak hogy nem lehetett, mert a káposztafej már összehuzta leveleit, be volt zárva s nem törődött többé a nyughatatlan kis ficzkóval. Szerencsére meleg nyári éjszaka következett, a kicsikének nem történt valami nagy baja, csak unatkozott szörnyen és éhes is kezdett lenni; mikor reggel megvirradt, már ugyancsak szerette volna, ha jön valaki érte.

Bizony nem tudom, mi történt volna, vele, ha korán reggel arra nem téved egy rablóvezér, aki épen valami gonosz csiny után a káposztaföldön keresztül sietett haza az erdőbe. Ez amint a fücskát megpillantá, csodálkozva kérde:

— Hahó, hát te mit csinálsz itt? Hol az apád és anyád?

— Nem tudom, felelt a fücska.

— Nem tudod? De hiszen minden gyermeknek van apja anyja! Mért nem jöttek el érted?

— Azt hiszem, kissé korán találtam kibujni; már tegnap délóta itt ülök és várok hiába.

— Az nagyon unalmas lehet, szólt a rablóvezér kissé elgondolkozva.

— Bizony csöppet sem mulatságos.

— Ha sokáig nem jönnek érted, akár éhen is halhatsz!

A fücska nem felelt, csak vállait vonogatta, jól tudván, hogy ez a veszedelem bizony utólérheti. Azon pedig, hogy

egy félnapos fiucska már beszélni tudott és olyan okos volt, nincs mit csodálkozni, mert, mint mondtam, ez akkor történt, mikor még tündérek is voltak, akkor pedig efféle dolog könnyen megeshetett.

A rablóvezér jó ideig gondolkozott, mint aki valami terven töri a fejét, aztán hirtelen megszólalt:

— Tudod mit? Mondok valamit! Nekem nincs gyermekem s te nagyon tetszel nekem. Ha akarod, elviszlek magammal és nevelek belőled derék rablóvezérré. Ez nagyon tisztességes mesterség. Volna-e kedved reá?

— Ha tisztességes mesterség, mért ne?

— Jól van. De még valamit mondok. Ha majd nagyra nősz és izmos férfi válik belőled, én pedig gyöngé öreg ember leszek, nem szabad ám tőlem megszöknöd, nem szabad soha elfelejtened, hogy én vittelek el a káposztaföldről apád és anyád helyett; tehát úgy kell magadat viselned, mintha fiam volnál. Mert tudd meg, hogy a háladatosság a rabló legfőbb kötelessége.

— Nem fogom elfelejteni.

— És mert nincs sem apád, sem anyád, nevednek pedig mégis csak kell lenni, tehát a káposztaföldről nevezlek el, a hol találtalak: Káposzta Gyurka lesz a neved. Jó lesz?

— Nem bánom. Ha más nincs, ez is jó.

A rablóvezér tehát ölébe vette a fiucska és hazavitte. És épen mikor az erdőben eltűnt, akkor ért a káposztaföldre egy fényes uri társaság, pompás öltözetű urak és hölgyek, vig zenekisérettel, mindnyájan nagyon büszkén és begye-

sen lépkedtek. Mert ez nem volt senki más, mint a királyné az ő kíséretével. (Lásd a képet a 276. lapon.) Hogy mit kerestek itt, mindjárt elmondom.

Abban az időben ugyanis igen hatalmas, okos és vitéz királya volt az országnak, aki boldogan uralkodott s csak egy nagy szomorúsága volt: az, hogy nem volt fia, akire koronáját hagyhatta majd halála után. Volt ugyan egy testvéröccse, de ez nagyon jámbor, csöndes emberke volt, aki bizony nem sok vizet zavart és nem igen volt alkalmas a királyi trónusra; ennek volt fia is, de ez is épen olyan anyámaszszony legényke volt, mint az apja. A király tehát nagyon óhajtott, vajha volna fia, még pedig olyan derék fia, akiből vitéz, hatalmas király váljék majd idővel.

Hírét hallotta egyszer a király, hogy országának egy távoli részében, egy rengeteg erdő közepén az ott lakó tündérekhez látogatóba jött a tündérkirálynő, akinek kis ujjában több bűvös tudomány volt, mint a többi tündér fejében mind összevéve; csak minden száz esztendőben egyszer szokott ide eljönni látogatóba. A király tehát fölhasználta az alkalmat és fényes követséget küldött a tündérhez, megkérdezni, lesz-e fia? A tündér nyájasan fogadta a követeket, de aztán nagyon komoly arcot vágott és végre így szólt:

— A sors könyvében az van megírva, hogy a királynak legyen fia, vitéz, derék, aminőt csak kívánhat... Azonban... azonban...

A tündér fejét rázta és nagy komolyan elhallgatott. A követek beérték ennyivel, hiszen elég volt tudniok, hogy a királynak lesz fia. De midőn hazaértek é

hüségese elbeszéltek mindent, a király rettentően megharagudott, hogy nem kérdezték meg, mit akart a tündér még mondani? Rögtön vissza is kellett térniök, —

de már bizony hiába, mert a tündér már elutazott, csak egy fölírás volt olvasható az ajtaján, még pedig aranyos betűkkel e szavak: »Mindent a maga idején.«

... A KIRÁLYNÉ AZ Ő KISÉRETÉVEL. (Lásd a 275. lapon.)

A követek jelentést tettek erről is, hanem persze ezzel nem igen tettek okosabbat. A király szörnyen haragudott,

dult-fult, pedig okosabban tette volna, ha kissé gondolkozik a tündér tanácsán. Mert ez a jó tanács épen nagyon ráfért a ki-

rályra és a feleségére is. A király nagyon heves, nyugtalan ember volt, semmit sem birt türelemmel bevárni; a királyné meg éppen az ellenkezője volt, roppant kényelmes, lassu s ha egyszer leült a puha bársony karszékbe, akár egész nap meg sem mozdult, hanem ott szundikált s még a kertbe is úgy vitette le magát.

Végre közeledt az idő, melyben a tündér által ígért királyfit haza kellett hozni. A király minden reggel beszólt a királynéhoz, hogy menjen már a fiáért; de a királyné rest volt mozdulni s mindig azt mondogatta, hogy még korán volna, még hiába mennének; aztán meg vagy nagyon meleg volt, vagy nagyon hideg, vagy szél fujt, vagy eső esett, egy szóval mindig talált valami kifogást.

Egy napon azonban a király udvari tudósa kijelentette, hogy most már igazán indulni kell a királyfiért, elérkezett a napja. A királyné tehát nagy nehezen összeszedelődött és fényes kísérettel, zeneszékkel, apródokkal, kik a kis királyfi

aranyos ruháit vitték, utnak indult a káposzta-földre. Elindult, de nagyon lassan jutott előre; alig mentek száz lépésnyire már szoritotta a királynét a cipője, meg kellett állani és hazaküldeni más cipőért. Aztán tovább mentek, de amint egy-

egy szép árnyas fához értek, a királyné leült pihenni és megint csak jó idő multával indultak odább.

Végre azonban mégis csak eljutottak céljukhoz s vig zeneszóval közeledtek a kijelölt káposztafőhöz. Igen ám, — de ekkor nagy rémületökre észrevették, hogy a káposztafő már üres, a királyfi meg sehol sincs. Egyik udvari hölgy kétségbeesetten kiáltá:

— Bizonyosan farkas járt itt és megette!

Elhallgatott ám

erre a vig zene s lett nagy sirás és jajveszékés. Különösen a királyné szinte a haját tépdeste és zokogva kiáltozva:

— Oh, az én kis fiam! Hova lett az én fiam! Oh én gonosz anya, hogy nem tudtam jobban sietni!

De a baj már megesezt, nem lehetett

ELSŐ VIRÁGOK. (Lásd a 286. lapon.)

rajta segíteni. Nagy busan, szótlanul hazamentek tehát s nem mertek a király elébe lépni, nem merték neki a szomorú hírt megmondani. Hanem persze eltitkolni sem lehetett, a király mindent megtudott s oly rettenetes volt a haragja, hogy eleinte ki akarta végeztetni a királynét és összes kísérőit. Azonban meggondolta, hogy ezzel már úgy sem segít a bajon, beérte tehát azzal, hogy a királynét száműzte egy nagy erdőben levő csöndes kastélyba, hol aztán gyászruhába öltözködve busulhatott hanyagsága fölött.

De a szegény király maga is nagyon elszomorkodott s addig-addig busult, hogy végre is belehalt és utána csakugyan a testvére jutott a trónusra, nem pedig a fia, akiről még csak hírt sem hallott többé.

De már most lássuk, mi történt hát a királyfiával, vagyis Káposzta Gyurkával ott a rablóvezér tanyáján?

A rablóvezér, ölében a talált fiúcskával, minden baj nélkül hazaérkezett az erdő mélyén levő tanyájára. A felesége nagyon megörült a szép kis flunak, jól tartotta és kecskebőrből ruhát is csinált neki; ez a ruha persze nem volt szép s hozzá még rettentően kemény is volt, szoritotta, karczolta Gyurkát, úgy hogy eleinte keserves arcokat vágott benne; de mert nem volt finyás, lassanként bele törődött és nem lett semmi baja.

Három éves korában Gyurka már olyan ügyes, vakmerő kis ficzko volt, hogy nem lehetett párját találni messze földön; összebarangolta az erdőt s oly bizton lőtt a nyulat, madarat, mint akármelyik vén vadász. Az öreg rablóvezérnek egész

gyönyörűsége telt benne és gyakran mondá:

— Ez lesz ám majd az igazi rablóvezér! Hetedhét országban nem lesz párja.

(Folytatása következik.)

KIS ÁLLATSEREGLÉT.

— Egyszersmind állattani föladat. —

(Képpel a ezimlapon.)

MEGÉRKEZTEM, itt megállok,
Mint katona szalutálok!
Urfiak, vig lányka-sereg!

Ládikamba mindenféle
Ritka állat van betéve,
Egy síncs halva, mind eleven.

Levélgalamb, mormotérok,
Hetyke majom-gavallérok,
Sárga rigó, zöld papagály.

Mutatóul itten morog,
Ládikám födelén forog
Két kis vidám, furesa legény.

Ki nevöket eltalálja
S Forgó bácsi »Kis Lapja«-ba
Szabatosan megnevezi:

Annak meg vagyon engedve,
Hogy üres, jobbik zsebembe
Dobjon bé egy ezüst piczulát.

A VITÉZ SZABÓ. *)

— Mese. —

gy nyári reggelen ott ült egy szabó az asztalánál az ablak mellett. Jó kedve volt, és varrt, varrogatott rettenetesen. Hát csak jön ám egy parasztasszony az utcán és kiáltja: »vegyenek lekvárt! vegyenek lekvárt!« Kedvesen hangzott ez a szabócska fülének, kidugta gyöngö fejceskjét az ablakon és odakiáltott: »csak jöjön föl, kedves néni, majd tud adhat itt a jószágán.« Föl is tipegett az asszony a nehéz kosarával a három lépcsőn a szabóhoz és minden bögréjét ki kellett előtte raknia. Jól megnézegette mind, föl-fölemelgette, oda dugta az orrát, végre azt mondta: »jónak látszik ez a lekvár, mérjen hát belőle, kedves nénémasszony vagy négy latot; ha egy fertály font lesz, az se baj.« A asszony, a ki azt gondolta, hogy jó vására lesz, megadta neki, a mit kívánt, de bosszusan és morogva távozott. »No, az Isten áldása legyen ezen a lekváron«, azt mondta a szabó, »aztán meg sok erőt is adjon«, avval kivette a kenyeret a szekrényből, jókora egy karajt vágott belőle és rákente a lekvárt. »No, tudom, ez nem izlik majd roszul«, azt mondta, de mielőtt beleharapok, előbb elkészítem a lajbit. Maga mellé tette hát a kenyeret, tovább varrt

*) E kedves és mulatságos mesét mutatványkép közlöm egy épen most megjelent mesekönyvből, melyet minden kis olvasómnak melegen ajánlhatok a szünórákra való szórakoztatóul. Címe »Gyermekmesék«, Grimm testvérek után Halász Ignácztól. Megjelent Budapesten, az Eggenberger-féle könyvkereskedésben s számos szép képpel is van díszítve. Ára 1 frt. 20 kr.

és örömeiben mindig nagyobb meg nagyobb öltéseket tett. Azalatt fölszállt az édes lekvár illata a falra, a hol a legyek nagy rakásban ültek; oda csalta őket az illat és seregestül rája telepedtek. »Ejnye, hát ki hitt benneteket?« azt mondta a szabócska, és elkergette a hivatlan vendégeket. A legyek azonban nem igen értettek magyarul, hát nem is kergettették el magukat, hanem mindig nagyobb meg nagyobb társaságban jöttek vissza. Erre aztán végre elfutotta a szabócskát a méreg, fölkapott egy posztódarabot, és »várjatok csak, majd adok én nektek mindjárt!« ugyancsak irgalmatlanul közójük vagdalt. Mikor vége volt a nagy öldöklésnek, háborunak, megolvasta a csatatéren elesetteket és nem kevesebb mint hét feküdt előtte halva. »Hát ekkora vitéz vagy te?« mondá, és magának is bámulnia kellett a vitézségén, »meg kell ezt az egész városnak tudnia.« Avval nagy sietve kiszabott magának a szabócska egy övet, megvarrta és öreg betűkkel ezt hímezte rája, »hetet egy csapásra!« »Eh, de mit nekem a város!« mondogatá tovább, »tudja meg az egész világ!« és ugrált a szive örömeiben mint a birka farka.

Derekára kötötte a szabó az övet, aztán el akart indulni a nagy világba, mert azt gondolta, hogy a műhely nagyon is szűk az ő nagy vitézségéhez képest. Mielőtt elment, keresgélt a házban, nem volna-e még valami, a mit magával vihetne, de nem talált mást, csak egy régi sajtot, azt aztán zsebre dugta. A kapu előtt egy madarat vett észre, ott szorult a bokorban, annak is a zsebébe kellett ván-

dorolnia a sajt mellé. Most aztán nagy bátran nyakába vette a világot, és mivel könnyü, fürgencz ember volt, nem fáradt el egy csöppet se. Az

utja egy hegyre vitte, és mikor a legmagasabb csücsát elérte, hát egy hatalmas óriás ült ott és kényekedve szerint körültekintgelődött. A szabócska nagy bátran feléje tartott, megszólította és azt mondta: »jó napot pajtás, ejnye, de kiültél; nézeted a nagy világot? én is épen oda vagyok utban, szerencsét akarok próbálni. Nem tartanál velem?« Az óriás fél vállról tekintette a szabóra és azt mondta: »te korhely! te nyomoruságos gézen-guz!« (285. 1.) »Ugyancsak eljár a szád!« felelte a szabócska, kigombolta a kabátját és megmutatta az óriásnak az övet; »itt megolvashatod, hogy miféle ember vagyok én.« Olvassa az óriás, »hetet egy csapásra;«

azt gondolta, emberek voltak, a kiket a szabó megölt és egy kicsit becsülni kezdte a kis ficzkót. Előbb mégis ki akarta pró-

bálni, kezébe fogott egy követ és úgy összenyomta, hogy víz csurgott belőle. »Csináld ez utánam,« mondta az óriás,

»ha van erőd.« »Ennyi az egész?« mondta a szabócska, »ilyen magunkféle embernek ez gyerekjáték;« avval belenyúlt

a zsebébe, kivette a puha sajtot és úgy megnyomkodta, hogy a leve kifolyt. »Ugy-e,« azt mondja, »ez már egy kicsit

óriás egy követ, és olyan magasra dobta hogy szabad szemmel már alig lehetett látni: »no te inczimpincz emberke, ezt csináld meg.« »Hiszen jól dobtál,« mondta a szabó, »de a kőnek mégis csak le kellett a földre esnie; én olyan követ dobok majd neked, hogy le se jön többet;« avval a zsebébe nyult, kivette a madarat és a levegőbe röpitette. A madár megörült a szabócskának, fölszállt, elröpült és nem jött többet vissza. »No, hogy tetszik ez a dolog, pajtás?« kérdezte a szabó. »Dobni tudsz ugyan,« azt mondta az óriás, »de most meglátjuk, el is birsz-e valami derekasat. »Elvezette a szabócskát egy hatalmas tölgyfához, ott hevert kivágva a földön, és azt mondta: »ha elég erős vagy, hát segítsd nekem ezt a fát az erdőből kivinni.« »Szivesen,« felelt a kis ember, »te csak

jobban volt mint a tied?« Az óriás nem tudta, mit szóljon hozzá, és nem tudta a kis emberkéről elhinni. Hát fölvetett az

fogd a törzsökét a válladra, én meg majd az ágas részét viszem, ugyis ez a legnehezebb.« Az óriás a vállára vette a törzsö-

köt, a szabó pedig ráült egy ágra; aztán az óriásnak, a ki nem birt hátranézni, az egész fát magának kellett vinnie, azon fölül még a szabót is ott hátul, a ki egy tréfás szabónótát fütyörészett, mintha az favivés csak gyerekjáték volna. Mikor már az óriás jó darabra elcepelte a nehéz terhet, nem birta tovább és azt mondta, »hallo-d-e, le kell a fát tennem.« A szabó hamarosan lent termett, megfogta a fát mind a két kezével, mintha vitte volna, és azt mondta az óriásnak, »te olyan nagy kamasz vagy, s még csak ezt a fát se bírod el.«

Tovább ballagtak ketteeskén s mikor egy cseresnyefa előtt mentek, megfogta az óriás a fa koronáját, a hol a legérettebb gyümölcs lógott, lehajtotta, a szabó kezébe adta és azt mondta, hogy egyék. A szabócska azonban sokkal gyöngébb volt, sem hogy a fát tarthatta volna, s mikor az óriás eleresztette, fölszökött a fa és a szabó vele együtt a levegőbe pöczkölődött. Mikor sérülés nélkül megint leesett, azt mondta az óriás: »mi ez, hát nincs annyi erőd, hogy ezt a gyöngye veszőt foghasd?« »Erőm, az elég van«, felelt a szabócska, »azt gondolod ez nagy sor az olyan-nak, a ki hetet vágott le egy csapásra? Azért ugrottam át a fán, mert a vadászok ott len a bokrok közé lődöznek. Ugorj utánam, ha tudsz.« Az óriás megpróbálta, de nem tudta a fát átugorni, hanem fönnakadt az ágakon. Itt is csak a szabócskának állt feljebb.

Azt mondta az óriás: »ha olyan vitéz egy legény vagy, hát gyere velem a barlangunkba és töltsd nálunk az éjszakát.« A szabócska ráállt és követte. Mikor oda-

értek a barlangba, hát még más óriások is ültek a tüznél, és mindegyiknek egy sült birka volt a kezében és evett belőle. A szabócska körül tekintgelődött és gondolta magában, »mégis csak tágasabb itt, mint az én műhelyemben.« Az óriás egy ágyat mutatott neki és azt mondta, hogy feküdjék bele, aztán aludja ki magát. A szabócskának azonban nagy volt az ágy, hát nem feküdt bele, hanem egy sarokba bujt. Ugy éjfél táján lehetett, az óriás azt gondolta, hogy a szabó mélyen aluszik, hát fölkel, fogott egy nagy vasrudat, egy csapásra köröszkül vágta az ágyat és azt gondolta, hogy no most vége a vékony dongájú szabólegénynek. Korán reggel kimentek az óriások az erdőre és egészen elfelejtkeztek a szabócskáról, hát egyszerre jön ám egészen vidáman s hetykén feléjük. Az óriások megijedtek, attól tartottak, hogy mindnyájukat agyonüti és lélekszakadva elfutottak.

A szabócska tovább ment, mindig az orra után. Miután sokáig vándorolt, egy királyi palota udvarába jött, s minthogy nagyon fáradt volt, lefeküdt a fűbe aludni. Amint ott feküdt, hát oda jöttek az emberek, megvizsgálták minden felől és azt olvasták az övén: »hetet egy csapásra.« »Jaj«, azt mondták, »mit akar itt ez a vitéz harcos béke idején? Hatalmas egy urnak kell lennie.« Elmentek a királyhoz, megjelentették neki, és azt gondolták, hogy ha háboru találna kiütni, ez nagyon fontos és hasznos ember lehetne, nem szabad hát semmi áron se elereszteni. A királynak megtetszett a tanács, el is küldött mindjárt egy udvari emberét a szabóhoz, hogy, ha majd fölbredt, ajánlja

föl neki a hadiszolgálatot. A követ megállt az alvónál, megvárta, míg egyet nyújtózkodik és a szemét fölsüti, aztán előhozakodott az ajánlatával. »Épen azért jöttem ide« azt felelte, »szíves örömet belépek a király szolgálatába.« Hát nagy tisztességgel fogadták és külön lakást jelöltek ki neki.

A harcosok azonban rosszul érezték magukat a szabócskával szemben, és azt kívánták, bár ezer mértföldnyire volna. »Mi lesz már ebből?« mondogatták egymás között, »ha összeveszünk vele és felénk vág, minden csapásra hét esik el. Az ilyen magunk forma ember itt nem boldogulhat.« Hát elszánták magukat, mind elmentek a királyhoz és elbocsátásukért könyörögtek. »Nem vagyunk olyanok,« azt mondták, »hogy kibírhathnánk egy ember mellett, a ki hetet vesz el egy csapásra.« A király elszomorkodott, hogy most egy miatt valamennyi hű szolgáját elveszítse; kívánta, bár soha se látta volna meg és szeretett volna tőle megint megszabadulni. De nem merte neki kiadni az útját, mert attól félt, hogy agyon üti őt is minden népestül együtt és maga foglalja el a királyi széket. Sokáig törte a fejét, sokáig okoskodott, végre mégis csak kieszelt valamit. Elküldött valakit a szabóhoz és megizente neki, hogy mivel olyan nagy vitéz, hát ajál neki valamit. Országának egyik erdejében két óriás garázdálkodik, a kik rablással, gyilkolással, tüzzel, vassal pusztítanak mindent; senki se közeledhetik feléjük, a nélkül, hogy életét ne kockáztatná. Ha ezt a két óriást meggyőzi és megöli, hát neki adja feleségül az egyetlen egy leányát, meg azonfelül a

fele királyságot; segítségére száz lovas katona is menjen vele. »No, ez már jó volna az ilyen embernek, mint te vagy,« gondolta a szabócska, »szép királyleánnyal, fele királysággal nem mindennap kínálják az embert. Az bizony,« azt felelte magának, »az óriásokat majd csak megfékezem, a száz lovasra sincs szükségem; a ki hetet talál egy csapásra, annak nem szabad kettőtől megijednie.«

A szabócska elindult, a száz lovas meg követte. Mikor az erdő szélére ért, azt mondta a kísézőinek: »csak maradjatok itt, majd elbánok az óriásokkal magam is.« Aztán beszaladt az erdőbe, és jobbra balra tekintgelődött. Egy vártatra megpillantotta a két óriást: ott feküdtek egy fa alatt, aludtak és úgy hortyogtak, hogy az ágak is hajladoztak belé. A szabócska se volt röst, tele szedte mind a két zsebét kövel és felmászott a fára. Mikor a közepén volt, egy ágra csuszott, úgy hogy épen az alvók fölélt ült és az egyik óriásnak egy követ ejtett a másik után mellére. Az óriás sokáig nem érzett semmit, végre mégis fölébredt, megrugta a társát és azt mondta, »mért ütsz?« Álmodol,« felelt a másik, »nem ütlek én.« Avval megint lefeküdtek aludni, a szabó pedig a másikra dobált le köveket. »Mi a fránya ez?« mondta a másik, »minek dobálsz?« Nem dobállak,« felelt az első és morgott. Egy darabig czivakodtak, de mivel fáradtak voltak, abba hagyták, és megint behunyták a szemüket. A szabócska újra kezdte a játékát, kikereste a legnehezebb követ és az első óriásnak minden erejéből a mellére dobta. »De ez már mégis csak sok!« azt kiáltotta, fel-

ugrott mint a bolond és úgy oda lökte a pajtását a fához, hogy megrendült bele. A másik visszafizette a kölesönt, és olyan dühbe jöttek, hogy fákat szaggattak ki és addig ütötték, verték egymást, míg végre mind a ketten holtan rogytak a földre. Erre a szabócska leugrott a fáról. »Csak az a szerencse,« azt mondta, »hogy azt a fát nem tépték ki, a melyiken én ültem, különben ugrálhattam volna egyik ágról a másikra, mint a mókus; csak hogy az ilyen magamforma ember fúrge szokott ám lenni!« Avval kihuzta kardját, jó egy párt vágott mindegyiknek a mellére, aztán kiment a lovasokhoz és azt mondta: »meg van a nagy munka, véget vetettem mind a kettőnek: de csunya kemény dolog is volt, kinjukban fákat szaggattak ki, védtek magukat, de mit használ mind ez olyan emberrel szemben, mint én vagyok, a ki hetet üt le egy csapásra.« »Hát nincsen megsebesülve?« kérdezték a lovasok. »Még csak az kellene,« felelt a szabó, »a hajam szálát se görbitették meg.« A lovas katonák nem akarták neki elhinni és benyargaltak az erdőbe: ott találták a két óriást vérükben uszva, körülöttük pedig kitépett fák hevertek.

A szabócska kérte a királytól az ígért jutalmat, de a király megbánta az ígérését és újra azon töprenkedett, hogyan rázhatná le a nyakáról a vitét. »Mielőtt a leányomat meg a fele királyságot megkapnád,« azt mondta neki, »előbb még egy hőstettet kell végezned. Az erdőben egy egyszarvú fenevad szaladgál, nagy kárt okoz, azt kell előbb megfogni.« »Az egyszarvutól még kevésbé félek, mint a két óriástól; hetet egy csapásra,

az az én mesterségem.« Avval magával vitt egy fejszét meg egy kötelet, kiment az erdőre, és azoknak, akiket melléje rendelték, megint meghagyta, hogy várakozzanak rá künt. Nem soká kellett keresnie, csakhamar jött az egyszarvu, egyenesen a szabónak tartott, mintha minden teketória nélkül föl akarná nyársalni. »Lassan hékás,« azt mondta, »olyan gyorsan még se megy az;« avval megállt és várt, míg az állat egészen közel volt, aztán gyorsan a fa mögé ugrott. Az egyszarvu minden erejéből neki rohant a fának és olyan erősen beleékelte a szarvát a fa törzsökébe, hogy nem volt elég ereje, hogy megint kihuzhassa, hát meg volt fogva. »No most megvagy csuf jószág,« azt mondta a szabó, előjött a fa megöl, az egyszarvunak a kötelet először a nyakába vetette, aztán a fejszével kivágta a szarvat a fából és mikor minden rendben volt, elvezette az állatot és a király elé vitte.

A király még sem akarta neki a megígért jutalmat megadni, és még egyet követelt. A lakodalom előtt fogja el a szabó azt a vaddisznót, a melyik az erdőben nagy kárt okozott; a vadászok majd segítenek neki. »Szivesen,« azt mondta a szabó, »sz ez csak gyerekjáték.« A vadászokat magával se vitte az erdőbe, azok pedig nagyon megörültek neki, mert a vaddisznó nem egyszer fogadta már őket úgy, hogy minden kedvük elment az üldözéstől. Mikor a disznó a szabót megpillantotta, tajtékzó szájjal és csattogó agyarakkal rohant feléje, és a földre akarta teperni; a fürgencz vitéz azonban beugrott ott a közelében egy kápolnába, aztán egy ablakon egy ugrással megint kint termett.

A disznó mindjárt utána rohant, ő pedig ott künn ide s tova ugrándozott és rája csapta az ajtót; hát most már el volt fogva a dühös fenevad, mert sokkal nehezebb meg tehetlenebb volt, mint sem hogy az ablakon kiugorhatott volna. A szabócska oda hívta a vadászokat, tulajdon szemükkel kellett a fogolyt látniok; a vitéz pedig elment a királyhoz, a kinek most, akár akarta, akár nem, meg kellett tartania az ígéretét, odaadta neki a leányát meg fele királyságát. Ha tudta volna, hogy nem vitéz, hanem nyomoruságos egy szabó áll előtte, még jobban elbusult volna rajta. Megülték hát a lakadalmat nagy pompával, kevés örömmel és királyt csináltak a szabóból.

Nem sokára éjjel hallotta a fia-

tal királyné, a mint az ura álmában mondta: »hallod-e te kölyök, készítsd el a mellényemet, foltozd meg a nadrágomat vagy mindjárt végig huzok rajtad a rőffel.« Hát most már megtudta, miféle nemzetiségből került az ifjú, elpanaszolta másnap reggel az apjának a baját, és kérte,

szabadítsa meg az urától, aki semmi egyéb, csak egy hitvány szabó. A király megvigasztalta és azt mondta: »hadd nyitva a jövő éjjel a hálószobádat, a szolgálaim majd künn lesznek, aztán, ha elaludt, bemennek, megkötik, elviszik egy hajóra és szabadjára eresztik.« Az asszony meg-

elégedett vele, a király fegyverhordozója azonban, a ki mindent halott, szerette az ifjúrát és elárulta neki az egész tervet. »No, majd valahogyan elejét veszem a dolognak,« azt mondta a szabócska. Este, rendes időben lefeküdt a feleségével az ágyba; mikor az asszony azt hitte, hogy aluszik, fölkel, kinyitotta az ajtót, aztán megint lefeküdt. A szabócska pedig, a ki csak tette magát, mint ha aludnék, nagy hangosan elke-

dett kiabálni: »hallod-e, te kölyök, készítsd el a mellényemet, foltozd meg a nadrágomat, vagy mindjárt fülöntövény csaplak a rőffel! hetet vertem le egy csapásra, két óriást megöltem, az egyszarvut elvezettem, a vaddisznót megfogtam, hát azoktól hogyan félnék, a kik ott künn

...AZ ÓRIÁS FÉL VÁLLRÓL TEKINTETT A SZABÓRA ÉS AZT MONDTA: »TE KORHELY! TE NYOMORUSÁGOS GÉZENGÜZ!« (Lásd a 280. lapon.)

a szoba ajtajában állnak!» Mikor hallották, hogy a szabó így beszél, rettenetesen megijedtek, elfutottak mintha török-tatár ült volna a nyakukon, és senki se merte többet bántani. Így aztán a vitéz szabócska király maradt egész életére.

ELSŐ VIRÁGOK.

(Képpel a 277. lapon.)

KÖKÉNYBOKOR a laposban kivirult,
Sok fehér virága közt egy kipirult:

»Oda nyulok, lehajlítom az ágot,
Leszakasztom azt a piros virágot.

Mennyivel szebb a piros a fehérnél,
Annyival szebb mint alma a kökénynél!
Szól Piroska és az alma-fához ér,
Ezer virág rajta, ám egy se fehér.

De ni, de ni! Piroska mit vesz észre?
Ott nyílik sok piros közt egy fehérke.
Oda is nyul, le is hajtja az ágot,
Leszakasztja azt a fehér virágot.

Mennyivel szebb a fehér a pirosnál!
Ha magában sok piros közt sorban áll.
S a mely vele meleg színben föl nem ér:
Mennyivel szebb a piros mint a fehér!

Sokszor bizony csak a ritka szép nekünk,
Azt szeretjük amit ritkábban lelünk.
Valljad meg hát virágszedő Piroska:
Egyformán szép a virágszál:
Fehér avagy piroska.

SPANYOL CZIGÁNYOK.

(Képpel a 280—281. lapokon.)

TUDOM, nincs senki köztetek, aki ne ismerné a cigányokat, ezt a furcsa barna népséget, mely többnyire szegényes kunyhókban tanyáz a faluvégen és legjob-

ban szeret — semmit sem dolgoz ni, hanem kóborolni. Vannak köztük kovácsok, üst-foldozók, a legtöbben pedig zenészek. A városokban a cigányzenészek már rendes, derék emberek és mindnyájan szeretik őket hallgatni, mert a zenéhez a cigányok nagyon értenek.

Czigányok nemesak minálunk vannak, hanem Európának majd minden országában és mindenütt körülbelől egyformák, nem szeretnek állandóan egy helyen maradni, rendes, nehéz munkát végezni; ide-oda vándorolnak s inkább tűnnek éhséget és mindenféle nélkülözést, hogysen úgy éljenek, mint a többi emberek. Persze ezért aztán nem is igen szeretik őket, lenézik, megvetik, de ők annyira ragaszkodnak vándor-életükhöz, hogy ezzel is keveset törődnek.

Különösen sok cigány van messze tőlünk Spanyolországban s ott is főleg zenével és tánczcal keresik kenyerüket. De az ottani cigány-zenészek másfélék, mint a mieink, nem hegedün játszanak, hanem leginkább gitáron és inkább a leányok mulattatják a közönséget, az utczán tánczolva és egy kis pergő dobót, a castagnettet rázogatva. Ezt természetesen csak addig bírják, míg fiatalok; de később sem térnek valami rendes munkához, hanem mindenféle babonassággal csalják a tudatlan embereket, kik azt hiszik, hogy a vén cigányasszonyok holmi titkos boszorkányságokat tudnak. A ravasz cigányok pedig nevetik az együgyüeket.

Itt a képen épen öltözteti az öreg cigányasszony a leányát, készülnek az utczára, tánczolni; a járó-kelők megállanak és dobnak egy-két darab aprópénzt a szegény leánynak, az öreg pedig ezalatt jövendőt mondogat és titkos gyógyszereket tanácsolgat s ezért is kap egy kis pénzt. Így éldegélnek egyik napról a másikra.

ILONKA JÁRNI TANUL.

(Képpel a 288. lapon.)

MINT az első képen látszik:
Ilon még négykézláb mászik.

Ime a másodikon
Szék mellett megáll Ilon.

Nini, a harmadik ábrán
Ilon megáll a két lábán.

Negyediken, szörnyű baj,
Hasra esik, jajajaj!

Mit látunk az ötödiken?
Ilon a mama öliben.

A hatodik képen már
Ilonka biczegve jár.

S mit mutat a hetedik?
Szalad, hogy ha segítik.

Hát itt ez a nyolcadik? . . .
Bárányt jární ő tanít.

Kilencedik azt mutatja:
Anyját Ilon hogy futtatja.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIV. köt. 15-ik szá-
mában közölt képrejtvény megfejtése:

„Unghvár.“

Helyesen fejtették meg: Bodola Irma, Prandtner Ilka, József Gyula, Iván és Béla, Deutsch Gizella, Laubocher Ernő, Mezey Arthur, Kohn Sándor és Ali, Campilli Irén, Friedmann Oszkár, Eraenkel Mariska és József, Scheidl Károly és Guszti, Rottenbiller Fülöp, Nagy Iaczika, Schwarz Gyula, Hamburg Albin, Géza és Lajos, Liphay Béla és Stáhl Ödön, Balásovich Alice, Matékovics Irénke, Hartl Mariska, Mojsisovics Vilmos, Bun Lajos, Treichlinger Paula, Bauholzer Irén, Römer Lujza, Kepf Irén, Mesko Jozefa, Schmidl Laura és Margit, Köllner K., Radulovits Stefania, Kohn Julcsa, Fischer Ilonka és Sándor, Zinsenheim Ilona és Teréz, Jóny Gyula, Elsner Helena és Aurél, Goics Amadil, Szalay József, Diemár Ernő, Polákovics Béla, Szlávny Irma, Paulovics Amália és Reicher Irma, gr. Sigray St. Marsan Sándor, Strasser Sándor, Spitzer Kornélia, Baróthi Balás Elemér, Koch Béla, Adler David, Body Irma, Báthory Pistika, Leopold Gyula, Blaska Gizella, Nagy Matild, Pázmány Zoltán, Lengyel Endre, b. Meszéné Stefania, Pátzák Tera.

*

A »Kis Lap« XIV. köt. 14-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Szöke Erzsébet és Leonie, Weiss Terike, Szalay József, Szentirmay Béla, Vancsó Vilma, Frank Iréne, Szegheő Fanni és Károly, Feiler Lázár és Ignác, Dubez Margit és Károly, Spitzer Kornélia, Baróthi Balás Elemér, Markovics Iván, Braun Samu és Faltin Lipót, Báthory Pistika, Baccarach Vince, Sternthal Irma és Ella, Deutsch Ödön, Nagy Matild.

K É P R E J T V É N Y.

Ny

O

iii
iiii
iiiiiii a
iiii
iii

M

á á á á
á á á á á
á á á á á
á á á á á
á á á á

ILONKA JÁRNI TÁNUL. (Lásd a 287. lapon.)

Felolvas szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Budapest 1878. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.